

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/2/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812207349
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8812207349.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a členov senátu JUDr. Ireny Dobňákovej a JUDr. Milana Majerníka v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o. Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: Q. W., nar. X. XX. XXXX, bytom R. XXX, XXX XX, štátna občianka SR, 2. B. W., nar. X. X.. XXXX, bytom R. XXX, XXX XX, štátny občan SR, o zaplatenie 560,85 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11C/81/2012 - 67 zo dňa 26. 9. 2012, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu na uloženie povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcovi sumu 560,85 eur, úrok z omeškania vo výške 191,68 eur, ročný úrok z omeškania 9,5 % zo sumy 560,85 eur od 25. 5. 2010 do zaplatenia, ako aj trovy konania.

Po vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že pôvodný veriteľ a žalovaná v 1. rade uzavreli dňa 19. 12. 2005 zmluvu o úvere, ktorou sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanej v 1. rade 18.850,- Sk na kúpu videokamery + DVD Sony a žalovaná sa zaviazala finančné prostriedky vrátiť veriteľovi v 12-tich mesačných splátkach po 1.450,- Sk mesačne. Žalovaná uhradila prvú splátku splatnú dňa 20. 1. 2006. Dátum poslednej úhrady bol dňa 23. 12. 2005, kedy v prospech pôvodného veriteľa uhradila sumu 1.450,- Sk. Dňa 17. 3. 2010 bola uzatvorená Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku (ďalej len „Dohoda“)

medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade. V čl. 2 Dohody žalovaná uznala čo do právneho dôvodu a výšky záväzkov voči veriteľovi s tým, že dlžná suma pozostáva z istiny 575,85 eur a príslušenstva - nákladov na inkasné konanie v sume 86,30 eur. V čl. 3 Dohody osoba uvedená v bode 1.2 vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Dňa 17. 3. 2010 bola uzatvorená aj Dohoda medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade ako osobou pristupujúcou k záväzku podľa § 533 a násl. O.s.p. V čl. 2 Dohody žalovaný uznal čo do právneho dôvodu a výšky záväzkov voči veriteľovi, ktorý vznikol na základe zmluvy uzatvorenej s pôvodným veriteľom s tým, že dlžná suma pozostáva z istiny v sume 575,85 eur a príslušenstva v sume 86,30 eur. V čl. 3 Dohody osoba uvedená v bode 1.2 vyhlásila, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou v 1. rade bola uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere. Žalovaní v priebehu súdneho konania vzniesli námietku premlčania voči uplatnenej pohľadávke. Pretože právny

vzťah medzi účastníkmi konania je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, treba na tento aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia treba aplikovať aj na právny úkon uznania dlhu žalovanou. Dohoda o uznaní dlhu musí zodpovedať všetkým náležitostiam platného právneho úkonu, najmä musí byť určitá a zrozumiteľná. V prípade, ak takouto dohodou povinný uznáva premlčaný dlh, takéto uznanie zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania iba vtedy, ak dlžník, ktorý dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Ak dlžník nevedel o premlčaní, nemá jeho uznanie uvedené právne účinky. Dlžník sa môže brániť námietkou, že dlh nevznikol, alebo že v čase uznania neexistoval. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že žalovaní záväzok uznali dňa 17. 3. 2010. V zmysle úverovej zmluvy mala žalovaná v 1. rade úver splatiť formou mesačných splátok za obdobie 12-tich mesiacov. Splatnosť prvej splátky bola dňa 20. 12. 2005 a túto aj uhradila dňa 23. 12. 2005. Nasledujúce splátky neuhradila. Po dohodnutej dobe splácania 12-tich mesiacov termín poslednej splátky bol 20. 11. 2006. K uznaniu dlhu žalovanými došlo v čase, keď už bol dlh premlčaný, keď premlčacia doba začala plynúť dňa 21. 11. 2006. Pri všeobecnej 3-ročnej dobe podľa Občianskeho zákonníka uplynula dňa 21. 11. 2009. Dohody o uznaní dlhu boli zo strany žalovaných podpísané až dňa 17. 3. 2010. Uznanie záväzku žalovanými bol vykonaný na predtlačí žalobcu, pričom listina bola označená ako Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, ktoré označenie môže u bežného občana - spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa upozorňovaný, keď nie až zastrášaný, možným súdnym konaním a následnou exekúciou, priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto Dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. V ďalšom si však často ani neuvedomuje, aké prehlásenie podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše, keď samotná Dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany. Samotné uznanie záväzku sa v predmetných Dohodách nachádza v bode 2, no prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch sa nachádza v bode 3, a to až v poslednej vete. Vzhľadom na výpovede žalovaných o tom, že predmetné Dohody iba podpísali a nemali vedomosť o tom, že uznávajú premlčanú pohľadávku a neboli im známe ani následky takéhoto ich kroku, súd dospel k záveru, že prehlásenie žalovaných o vedomosti premlčania dlhu a jeho následkoch tak, ako bolo vykonané v Dohodách o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 17. 3. 2010, nezakladá právny následok uznania premlčaného dlhu tak, ako to

vyžaduje citované ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka. Keďže v danej veci začala plynúť premlčacia doba 21. 11. 2006, ktorá uplynula dňa 21. 11. 2009 a žalobca podal žalobu na súde až dňa 23. 7. 2012, teda až po uplynutí zákonnej 3-ročnej premlčacej doby v zmysle

Občianskeho zákonníka, pričom žalovaní vzniesli námietku premlčania, v dôsledku čoho súd nemohol žalobcovi toto premlčané právo priznať. Preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Ďalším výrokom rozsudku súd nepriznal žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania.

Ako dôvod uviedol, že žalovaní v 1. a 2. rade boli v konaní v plnom rozsahu úspešní a tak im vznikol nárok na plnú náhradu trov konania. Nakoľko si náhradu trov konania neuplatnili a nevyčíslili, súd im náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v plnom rozsahu, resp. rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že dňa 17. 3. 2010 podpísali žalovaní Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku (ďalej len Dohoda), prostredníctvom ktorej žalovaná v 1. rade a žalovaný v 2. rade pristúpil a uznal záväzok voči žalobcovi vzniknutý zo Zmluvy o úvere č. 11040751 vo výške 575,85 eur s prísl. čo do dôvodu a výšky a zaviazali sa splatiť svoj záväzok v splátkach uvedených v Dohode. Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň žalovaný potvrdil vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s ním spojených. Obsahom Dohody je uznanie dlhu zo strany žalovaného ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona, je prerušenie plynutia premlčacej doby. Znamená to, že doba, ktorá dovtedy uplynula, sa stala právne bezvýznamnou a začne plynúť nová 10-ročná premlčacia doba, a to priamo zo zákona. Na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, zákon nevyžaduje,

aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatia plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od uvedeného úprava obsiahnutá v § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval, to znamená ust. § 110 Občianskeho zákonníka nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a jeho následkoch. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a čl. 3 bod 3.4 Dohody v danom prípade nastali účinky ust. § 558 Občianskeho zákonníka, a to, že záväzok uznaný žalovanými čo do dôvodu a výšky v čase uznania trval. Súd sa v konaní v podstate len stotožnil s jednostranným vyjadrením žalovaných, že o premlčaní dlhu a následkoch premlčania nemali vedomosť, a to napriek tomu, že žalobca predložil relevantný jednoznačný dôkaz, že žalovaní uznali svoj záväzok voči žalobcovi, v ktorom potvrdili aj vedomosť o premlčaní dlhu. Ak by aj žalovaní v čase uznania dlhu nevedeli o jeho premlčaní, právny účel spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110

ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t.j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby, v takomto prípade nastupuje. Z uvedeného dôvodu sa žalovaní nemôžu brániť námietkou premlčania. Tým, že žalovaní podpísali Dohodu, prejavili svoju vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v ich záujme, pretože po

jeho splatení nebudú figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť ich postavenie pri žiadosti o úver. Dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Jej obsah nie je tak rozsiahly, aby sa s ním žalovaní nemali možnosť oboznámiť. Okrem toho žalovaní Dohodu podpisovali vo svojom bydlisku, teda mali možnosť si Dohodu v pokoji prečítať a v prípade, ak mali záujem uzatvoriť Dohodu s takýmto obsahom, vysloviť s ňou svoj súhlas svojím podpisom, resp. odmietnuť ju a nepodpísať, ak by s jej obsahom nesúhlasili. Žalovaní konali dobrovoľne, sami podpísali Dohodu, čím sa zaviazali v plnení svojho záväzku v splátkach a uznali predmetný záväzok. Dohodou došlo k zmene v obsahu záväzku zmluvných strán, ktorá spočíva v tom, že žalovaným je umožnené splácať záväzok v splátkach. Dohoda o zmene v obsahu záväzku je zmluvný vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, pričom žalobca ako postupník tu nemá postavenie dodávateľa v zmysle spotrebiteľskej úpravy. Ustanovenie Dohody o tom, že žalovaný uznáva svoj záväzok, nemohlo byť žalovanému vnútené ako neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve a na Dohodu sa nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Žalovaní účastníci sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok bez zopakovania či dopĺňovania dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa, v dôsledku čoho je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa. Tieto skutočnosti ho však zároveň oprávňujú rozhodnúť o podanom odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 213 ods. 1, 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimku však tvoria vady konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa nevyklučuje, aby odvolací súd vec inak právne posúdil, ako to urobil súd prvého stupňa. Pod nesprávnym právnym posúdením je treba rozumieť pochybenie súdu spočívajúce v tom, že na zistený skutkový stav neaplikoval príslušnú právnu normu alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo aplikoval síce správnu právnu normu, ale jej obsah interpretoval nesprávne, alebo právnu normu síce interpretoval správne, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. V preskúmvanej veci prvostupňový súd nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, konkrétne Obchodného zákonníka.

Prvostupňový súd správne konštatoval, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanou v 1. rade spotrebiteľskú úverovú zmluvu, ktorej platnosť sa posudzuje v prvom rade podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. a v súlade s § 23a zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, aj ustanovenia § 51 - § 54 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretiu tejto úverovej zmluvy. Tieto právne predpisy ako lex

specialis sa vzťahujú len na posudzovanie platnosti, prípadne neprijateľnosti ustanovení preskúmvanej zmluvy uzavretej dňa 19. 12. 2005. Pokiaľ však Zákon o spotrebiteľských úveroch, ani Zákon o ochrane spotrebiteľa a ani samotná zmluva nemajú osobitnú úpravu, aplikujú sa ustanovenia Obchodného zákonníka. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je totiž

v konečnom dôsledku zmluvou úverovou, v dôsledku čoho sa Obchodným zákonníkom spravujú takto vzniklé vzťahy medzi účastníkmi bez ohľadu na povahu účastníkov. Tak premlčanie pohľadávky, ako aj uznanie záväzku je upravené v Obchodnom zákonníku osobitne, v dôsledku čoho sa na právne posúdenie premlčania a uznania záväzku by sa mali aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Zásada nemožnosti odchýlenia sa od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa sa týka len zmluvných podmienok upravených v samotnej spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak uzná niekto písomne svoj určitý záväzok, má sa za to, že v uznanom rozsahu tento záväzok trval v dobe uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v dobe uznania už premlčaná.

V tomto ustanovení je upravená vyvráťiteľná právna domnienka trvania uznaného záväzku v okamžiku jeho uznania. Platné uznanie záväzku vylučuje možnosť dlžníka uplatniť námietku premlčania, pretože v súlade s § 407 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak uzná dlžník písomne svoj záväzok, beží nová 4-ročná premlčacia doba od tohto uznania. Na rozdiel od úpravy uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, nie je podmienkou pre vznik právneho následku - predpokladu, že dlh v čase uznania trval - vedomosť dlžníka o premlčaní jeho dlhu. K platnému uznaniu záväzku podľa § 323 Obchodného zákonníka preto postačuje dodržanie písomnej formy a konkretizácia - jednoznačná identifikácia uznaného záväzku.

Pokiaľ dlžník v písomne urobenom uznaní záväzku uvedie, že je mu známe, že uznáva premlčaný dlh, nie je možné dodatočne účinne zmariť právne dôsledky takéhoto prehlásenia

tvrdením, že si listinu obsahujúcu takýto uznávací prejav vôle neprečítal. Obdobne nemožno akceptovať ani obranu vo forme, že takémuto prehláseniu nerozumie.

Za tohto stavu odvolací súd považuje za nehodnovernú obranu žalovaných, že nevedeli o tom, že uznávajú premlčaný dlh. Nehodnovernosť ich obrany sa znásobuje tým, že kým vo svojej výpovedi pred súdom uznali, že takéto uznanie záväzku podpísali, vo vyjadrení k podanému odvolaniu už popierajú aj túto skutočnosť.

Odvolací súd sa zhoduje s právnym názorom prvostupňového súdu, že v preskúmvanej veci má byť aplikované občianske právo, pretože medzi účastníkmi vznikol spotrebiteľský vzťah. Preto tak uznanie záväzku, ako aj beh a dĺžka premlčacej doby majú byť posudzované podľa Občianskeho zákonníka (§ 110 ods. 1 veta druhá a § 558).

V tejto súvislosti sa súdna prax nezjednotila v názore, či nová 10-ročná premlčacia doba začne plynúť aj v prípade uznania premlčaného záväzku dlžníkom, ktorý o tomto premlčaní nevedel.

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSR R-51/1968, z § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nijako nevyplýva, že by nebolo možné uznať dlh už premlčaný. Uznanie premlčaného dlhu nie je viazané na vedomosť dlžníka o tom, že dlh je premlčaný. Totožné stanovisko zaujal aj po 1.1.1991 Najvyšší súd Českej republiky, napr. v rozsudku sp. zn.

33Odo 934/2005 zo dňa 22.8.2007, 33Cdo 155/2007 zo dňa 28.2.2007, 33 Odo 1039/2004 zo dňa 14.9.2006, 33 Odo 133/2005 zo dňa 27.9.2006.

Naproti tomu Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 1Cdo/197/2009 zo dňa 25.3.2010 zaujal názor, že „pokiaľ žalobca nevyzval žalovanú do apríla 2001, t.j. do konca všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od nasledujúceho dňa po poskytnutí pôžičky v apríli 1998, na splnenie dlhu a žalovaná až následne listom z 18.9.2001 uznala svoj dlh čo do dôvodu a výšky (§ 558 Občianskeho zákonníka) nevediac pritom, že uznáva premlčaný dlh, takýto uznávací prejav žalovanej nezaložil plynutie novej 10-ročnej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka...“.

Vychádzajúc aj z tohoto názoru, zaujal Krajský súd v Prešove v rozsudkoch sp. zn. 11Co/37/2012-88 zo dňa 7.6.2012, sp. zn. 12Co/33/2013 zo dňa 7.5.2013, sp. zn. 1Co/189/2013-132 zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 3Co 191/2013 - 108 zo dňa 8.1.2014, sp. zn. 16Co/39/2013 zo dňa 23.10.2013 a u ďalších právny názor, podľa ktorého „kampaňovité predkladanie formulárov s ľubozvučným ustanovením o možnosti splácať dlh je pre spotrebiteľov pravdepodobne plných pocitu viny z porušenia splátkového kalendára s cieľom dosiahnuť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov bez náležitého objasnenia tohto dôsledku neinformovanému spotrebiteľovi nezodpovedné, nečestné a odporuje zákonnému ustanoveniu § 4 ods. 8 ZOS (Zákona o ochrane spotrebiteľa). Nielenže je tu dôvod na odmietnutie ochrany dodávateľovi postupom podľa § 3 ods. 1 OZ, ale aj na záver o neplatnosti právneho úkonu... Právny úkon, ktorý je v rozpore s ustanovením zákona, je neplatný (§ 39 OZ). Odvolací súd nevidí žiadny dôvod nevzťahovať tento záver aj na rozpor právneho úkonu (zrejme uznania záväzku) so zákonným ustanovením § 4 ods. 8 ZOS. Právny úkon považujúci ustanovenie § 4 ods. 8 ZOS je neplatný pre rozpor so zákonom“ (rozsudok sp. zn. 6Co/103/2013 zo dňa 10.12.2013).

Podľa týchto právnych názorov má byť uznanie záväzku v spotrebiteľských zmluvách posudzované podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a uznanie záväzku urobené žalovanými dňa 28. 8. 2010 nemalo za následok začiatok behu 10 ročnej premlčacej doby.

Je možné súhlasiť s názorom, že Dohoda o splátkovom kalendári zo dňa 17.3.2010 je z hľadiska svojho obsahu dohodou o zmene tej časti zmluvy o úvere zo dňa 19.12.2005, ktorou bolo dohodnuté, že žalovaný v 1. rade zaplatí úver v dvanástich mesačných splátkach. Preto aj táto Dohoda má charakter spotrebiteľskej zmluvy, a to bez ohľadu na to, že terajší žalobca nadobudol vecnú aktívnu legitimáciu len na základe zmluvy o postúpení pohľadávky.

Naproti tomu uznanie záväzku ako také je jednostranným právnym úkonom dlžníka adresovaným veriteľovi, ktorý si svoj charakter jednostrannosti zachováva aj v prípade, že bol zapracovaný do iného dokumentu, v tomto prípade do Dohody o splátkovom kalendári. Aj na posudzovaní platnosti takéhoto jednostranného právneho úkonu však platia ustanovenia § 37 - § 40 Občianskeho zákonníka.

Tak podľa § 39 Občianskeho zákonníka je neplatný aj ten právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

Je v rozpore s dobrými mravmi poskytovať rovnakú právnu ochranu spotrebiteľovi, ktorý si svoj záväzok v podstate splnil a sú od neho vymáhané len nároky majúce charakter neprijateľnej (nekalej) zmluvnej podmienky v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a rovnakú ochranu aj spotrebiteľom, ktorí svoj záväzok v podstatnej časti nespĺnili, či dokonca ani nezačali plniť.

Nemožno stotožňovať ochranu spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami dojednanými v spotrebiteľských zmluvách s ochranou dlžníkov, ktorí takéto zmluvy uzavreli s úmyslom nespĺniť si svoje povinnosti z nich vyplývajúce. Ochrana, ktorú poskytuje spotrebiteľovi spotrebiteľské právo nemôže viesť k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania a k spôsobovaniu ujmy predávajúcim či veriteľom.

Vyplýva to nielen z ust. § 53 ods. 1 vety druhej Občianskeho zákonníka, ale predovšetkým z ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka, ktorý neprijateľnosť zmluvných podmienok hodnotí vždy so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvárania zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí, pričom preskúmvacia právomoc sa nemôže dotýkať hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny.

Prvostupňový súd označil za nekalú obchodnú praktiku zapracovanie uznania záväzku do Dohody o splátkovom kalendári, čo malo prispieť k rozhodnutiu žalovaných uzavrieť takúto Dohodu v snahe zabrániť postihu, napr. vo forme súdneho sporu. Ako ďalší dôvod s tým súvisiaci označil, že uznanie záväzku sa nachádza v bode 2, kým prehlásenie o vedomosti o premlčaní záväzku a jeho dôsledkoch v bode 3 tejto listiny, označenom ako forma splatenia záväzku, a to až v poslednej vete.

Nikto z účastníkov, ani prvostupňový súd nespochybnil platnosť uzavretej Dohody o splátkovom kalendári. Žalovaní si boli vedomí svojho záväzku a prejavili vôľu ho zaplatiť.

Žalobca si bol vedomý, že jeho pohľadávka je premlčaná, čo aj uviedol v tomto dokumente. Nie je nekalým obchodným konaním také, ktorým sa veriteľ snaží vymôcť svoju, hoci už premlčanú pohľadávku. Takým však môže byť spôsob jeho realizácie.

V čase spisovania tejto listiny už bol účinný zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý definoval pojmy významné pre rozhodnutie aj v tejto veci. Predovšetkým zakázal tzv. nekalé obchodné praktiky (§ 7 ods. 1 cit. zákona). Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti (§ 7 ods. 2 písm. a) cit. zákona).

Obchodnou praktikou sa pritom rozumie konanie, opomenutie konania, spôsob správania alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi.

Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi,

zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. p), u) cit. zákona).

Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna (§ 8 ods. 1 cit. zák.).

Za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v § 8 ods. 1 cit. zákona alebo neoznami obchodný účel obchodnej praktiky, iba že je zrejмый z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal (§ 9 ods. 4 cit. zák.).

Nie je možné stotožňovať zákaz nekalej obchodnej praktiky v zmysle § 7 ods. 1 cit. zák. s neplatnosťou právneho úkonu, prostredníctvom ktorého sa mohla takáto praktika realizovať. Právnym dôsledkom nekalosti obchodnej podmienky sú osobitné sankcie, ktoré možno uložiť podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie každá nekalá obchodná podmienka má za dôsledok neplatnosť právneho úkonu, ktorého bola súčasťou. Neplatnosť právneho úkonu by totiž mala za dôsledok vznik povinnosti oboch zmluvných strán vrátiť všetko, čo na základe takého úkonu získali (§ 457 Občianskeho zákonníka).

Sankciu za jej uplatnenie upravenú v Občianskom zákonníku je možné aplikovať len v prípade, keď po 1.4.2004 má takýto úkon charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky

v zmysle § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a do 31.3.2004 charakter neprimeranej podmienky podľa § 23a ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. v znení účinnom do 24.11.2004.

Pokiaľ nekalá obchodná praktika bola urobená vo forme právneho úkonu mohla byť platnosť takéhoto právneho úkonu posudzovaná podľa § 39 Občianskeho zákonníka ako právny úkon, ktorý svojim účelom odporuje zákonu, prípadne ako právny úkon, ktorý sa prieči dobrým mravom.

Nie je možné vyhlásiť uznanie záväzku ako celok za neplatný právny úkon len z dôvodu, že bolo zapracované do iného platného dvojstranného právneho úkonu - dohody o splátkovom kalendári uzavretej v súlade s § 558 Občianskeho zákonníka, keď súčasne s uznaním premlčaného dlhu si účastníci dohodnú splátkový kalendár výhodný pre dlžníka. Uznanie dlhu podľa tohoto ustanovenia výslovne vyžaduje k svojej platnosti aj prejav vôle dlžníka, že uznaný dlh zaplatí, čo môže prejavíť aj vo forme dohody o splátkovom kalendári.

Súdna prax, ktorou sa cíti byť viazaný odvolací súd rozhodujúci aj v tejto veci, uznala za nekalú obchodnú podmienku majúcu za následok neplatnosť uznania záväzku, vyhlásenie dlžníka o tom, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch, pokiaľ je uvedené v inom bode listiny obsahujúcej takýto prejav vôle.

V prípade, že táto skutočnosť je kvalifikovateľná za nekalú obchodnú praktiku, pretože takýto postup by bol v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, má táto skutočnosť vplyv na samotné uznanie záväzku. Prítom tak, ako bolo už skôr uvedené len v prípade platného uznania záväzku začína plynúť nová 10-ročná premlčacia doba.

Odbornú starostlivosť i podstatné narušenie ekonomického správania spotrebiteľa definoval súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí. Treba súhlasiť aj s tým, že v danom prípade pri uzatváraní Dohody došlo k nekalej obchodnej praktike naplňujúcej znaky nekalosti. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľom, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, a ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi a vo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd rozhodol vecne správne. Preto bol rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdený.

Úspech v odvolacom konaní mali žalovaní. Týmto v jeho priebehu žiadne trovy nevznikli, pričom nepodali ani návrh na priznanie takejto náhrady. V dôsledku toho odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania žiadnemu z účastníkov.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2 : 1 (§ 3 ods. 9 zák. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomu rozsudku nie je odvolanie prípustné.